

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 151. — ŠTEV. 151.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 28, 1923. — ČETRTEK, 28. JU NIJA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

NEMŠKI MAGNATI ŠE VEDNO UPAO

Ko bo napočil mir, se bo trgovina starega sveta nepričakovane razvila, — je izjavil nemški magnat, ki pričakuje velikanskega razvoja in prosperitete.

Poroča Hiram Moderwell.

Kolin, Nemčija, 27. junija. — Ko bo pravi mir uveljavljen v Evropi, bo doživel svet tako prenovljen kot ga ni doživel nikdar v celi svoji zgodovini, — je rekel Felix Deutel, generalni ravnatelj velikanske Algemeine Elektricitäts Gesellschaft, ki je prevzel vodstvo te naprave izza zavratne, ga umora Dr. Rathenaua.

— Razširjanje vodne sile v Nemčiji, Franciji in Italiji je absolutno potrebno, — je nadaljeval.

— Elektriziranje železnic, razširjanje kanalov v Franciji, naravnost nepojmljiva podjetja v Rusiji ter velikanska podjetja v inozemstvu v splošnem, — vse to bo predstavljalo pametna in dobičkanosna podjetja. Ko bodo nastopile ugodne razmere, bo tudi naš svet kapital, da financira naprave, ki so neobhodno potrebne.

Deutsch zavzema v evropski industriji prav posebno mesto. Na eni strani je svak newyorškega bankirja Kahna ter tudi zvezan z bančno hišo Kuhn, Loeb & Co. Na drugi strani pa je imel že več let dosti trgovskih in prijateljskih stikov s sovjetsko Rusijo. V večji meri kot drugi človek na svetu, je člen med Wall Streetom ter Kremljem in vstopil tega ga je počevalec prav posebno vprašal glede možnosti zdravil trgovskih odnosa iz Rusije vspriči razmer kot prevladuje danes.

— Naša družba, — je odvrnil, — je sklenila dosti dobičkanosnih poslov s sovjetsko vlado v zadnjih par letih in v vsakem slučaju so bile te kupčije zadovoljive. Smatram za absolutno varno, da se nadaljuje s tem biznesom in da se ga tudi poveča.

— Nemčija pa nima potrebnega kapitala za to ugodno priliko, a ameriški kapital, ki bi podprt nemška tehnična podjetja, bi bil skrajno dobičkanosen za obeh stranki.

— Rusija ne predstavlja enega samega naroda, temveč cel kontinent. To je treba v glavnem obdržati v mislih.

Ze je pričela izvažati blago v paketi za importe ter bo izvažala djetij.

OVRLJENE OBTOŽBE PROTI PREMOGARJEM.

Indianapolis, Ind., 27. junija. — Sem je dospel generalni državni pravnik Daugherty ter potrdil poročila, da so ovrljene obtožbe proti uradnikom United Mine Workers in proti članom National Coal Association. Vzrok tega je pomanjkanje dokazov.

UMOR IN SAMOMOR NA PARNIKU.

S parnika "Baltic" je despolo brezično poročilo, da je pomival posode Egidio Ambile usmrtil strojevodjo Harryja Dixon. Morile si je zatem sam pognal kroglo v glavo.

Spirla sta se zastran neke malenkosti.

še več v najbližnji bodočnosti. Če bi se ruske kmete, ki predstavljajo devetdeset odstotkov prebivalstva, založijo s potrebnim orodjem, bi bila prosperiteta takoj takuj in neizmerno škoda bi bilo, če bi se ameriški kapital ne vdeležil s svojim denarjem zdravil ruskih industrijskih in drugih po-

nesom in da se ga tudi poveča.

— Nemčija pa nima potrebnega kapitala za to ugodno priliko, a ameriški kapital, ki bi podprt nemška tehnična podjetja, bi bil skrajno dobičkanosen za obeh stranki.

— Rusija ne predstavlja enega samega naroda, temveč cel kontinent. To je treba v glavnem obdržati v mislih.

Ze je pričela izvažati blago v paketi za importe ter bo izvažala djetij.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMELJU

Se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledete:

Jugoslavija:

Raspoljila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni šekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. . . \$12.30 . . . K 4,000

2000 Din. . . \$24.40 . . . K 8,000

5000 Din. . . \$60.50 . . . K 20,000

Pri nakazilih, ki značajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebel po 15 centov na poštino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Raspoljila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir . . . \$10.00

300 lir . . . \$14.70

500 lir . . . \$24.00

1000 lir . . . \$47.00

Pri nakazilih, ki značajo manj kot 200 lir računimo posebel po 15 centov na poštino in druge stroške.

Za polijstava, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisočih lir dovoljeno po mogočnosti že poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskovanje; in tega razloga nam ni mogoče podati matične cene vnaprej. Računamo po ceni enega dne, ko nam dosega poslati denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolžnjih riješite poseben ogled v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Glavno nastopomilno Jadranska Banka.

(Advertiser)

MRS BUZZI KRIVA UMORA PO I. REDU

TIHONA SO BAJE USTRELILI V JEČI

BOLGARSKA DIPLOMATKA RESIGNIRALA.

Slika nam predstavlja Miss Nadejdo Stancioff, ki je zastopala zadnjih šest mesecov bolgarsko vladu v Washingtonu kot prva tajnica bolgarskega poslaništva. Pred par dnevi je pa nemudoma resignirala. Ko so jo vprašali, če ima njen odstop kaj opravka s sedanjimi homatijami na Bolgarskem, se je nasmehnila ter ni hotela ničesar odgovoriti.

STRASHE POSKUS PONORELE ŽENSKE

SKRAJNA PREDRZNOST ANTISALONSKE LIGE

Voditelji Antisalonske Lige so posvarili prebivalce države New York ter jim naravnost ukazali, naj podpirajo Hardinga.

Westerville, O., 27. junija. — Antisalonska Liga je dames objavila, da bo vprvorila odločen napad na vsako politično stranko, ki bi stavila proti-prohibicijo planko v svoj program.

Narodni uradniki te organizacije, ki so prisostvovali sestanku državne superintendentov Lige, so izjavili, da ne bodo zahtevali, naj stavijo politične stranke izvedenje prohibicije v svoje programe, da pa bodo ustrajali pri zahtevi, da se ne stavi v programe nikake mokraške planke.

Orville Poland, pravni zastopnik newyorške Lige, prisostvuje konferenci, a William Anderson, državni ravnatelj Lige v New Yorku, je preveč bolan, da bi mogel priti.

Poland je poslal naslednjo brzjavko Georgu Morrisu, tajniku republikanskega državnega komisariata: — Danes stoji ista zakonodaja, ki je pred par meseci glasovala za podaljšanje sistema, pred enim največjim političnim bojem v zgodovini Alabame.

Alabama je sedaj edina država v Uniji, ki daje delo svojih kaznjencev privatnim kompanijam v najem. Država ima približno 3000 jetnikov, od katerih je kakih 1400 danih v najem prenogarskim kompanijam in nekako 200 lesnim kompanijam, dočim so osatali v jetniščih.

Kaznjenci, ki so bili dati v najem, so se moralni podvrci gotovim telesnim preiskavam, s posmočjo katerih se je ugotovilo njih zmožnost in sposobnost za to ali ono delo.

Soglasno s tipičnim kontraktoni neke prenogarske kompanije z državnim jetniškim departmetom, plačuje kompanija državi po \$93 na mesec za razred A kaznjencev, po \$83 za razred B in po \$73 za razred C in po \$65 za razred D.

Ali sprejema vodstvo republikanske stranke v New Yorku brez pridržka izjavo predsednika, ali pa hoče še nadalje ugoditi mokri manjšini v stranki, proti prepričanju narodnega vodstva stranke ter v de facto zvezzi s Tammany Hall?

Suhaski voditelji so napravili prve korake za predsedniško kampanjo leta 1924 ter namignili, da so pripravljeni podpirati predsednika v njegovem suhaski kampanji, kateri je dal izraza v svojem denverskem govoru. Zapreti so obenem demokratičnim voditeljem, da se bo obrnila Liga proti demokratom, če bi nominirali kakega mokrega kandidata ali če bi skušali spraviti v svoj program kako mokro planko.

Otroka so poglali v dnevno zavetišče za otroke.

PREDSEDNIK MASARYK NE VARNO ZBOLEL.

Constantine, Alžir, 27. junija. Čehoslovaški predsednik Masaryk je tukaj nehadoma zbolel. Vsled njegove visoke starosti povzročen je tukaj zdravstveno stanje resne skrbi.

MUKE JETNIKOV V JUŽNIH DRŽAVAH

Prebivalstvo države Alabama je pričelo s kampanjo, da napravi konec sistem izposojevanja dela na tvrdke, ki zlorabljajo jetnike, da povečajo svoje dob išče. — Ena bolnica polna pohabljenih žrtev. — Najhujša kazneni je tako zavzema "paša hišica". — Povratek pohabljenih.

Birmingham, Ala., 27. junija.

Prebivalstvo Alabame je strašno ogorčeno nad jetniškim sistemom v svoji državi.

Ko se bo dne 10. julija zopet

sestala zakonodaja Alabame, bodo

njeni člani brez dvoma središč

te vijarh v boju, ki je že spravil

pokonec celo državo in ki se ob

rača proti sistemu izposojevanja

kaznjencev na temelju kontrak

ter v roke privatnih premo

garskih in lesnih kompanij.

Oni, ki branijo ta sistem, trdi

jo, da je njegovo odpravljanje

stalo državo od pol do enega milijona dolarjev na leto vsled iz

gube dohodka. Oni, ki so proti

sistemu, pa odgovarjajo, da ne

more nobena množina dohodkov

pokriti sramote države, ki proda

ja telesa svojih jetnikov v privat

ni dobiček.

V sijsnji bolnišnici jetnišnice

v Kilby po lahko vidimo "zadnji

razred" teh kaznjencev - sužnjev.

To so kaznjenci, ki so bili v rovin

in ki ne bodo mogli nikdar več

nič delati. Ta je brez roke, drugi

brez noge, tretji je jeteni, in če

trete živci so odpovedali, a vi

so veseli, kapti uši so majnam.

Kot povratek ranjencev in po

habljencev z bojnimi poljan izgleda

"zadnji razred" teh kaznjencev.

Pred kratkim se je vrnilo v enec

tednu iz majn petdeset kaznjencev,

ki so vsi pohabljeni. Te je postava mogoča obodsila na krate

ko je, a sistem najemanja kaz

njencev jih je obodsila na dosmrt

no pohabljenost.

ATENTAT NA PAŠIČA.

"GLAS NARODA"

SLOVENIJSKI DALVI

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
LA GENEVIE

FRANZ BAKER, President LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
In New York \$1.00 per year
In Canada \$1.50 per year
In Europe \$1.50 per year
In South Africa \$1.50 per year
Subscription Yearly \$1.00
Advertisement on Agreement."Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemljati nedolj na poglavju.
Dopoljni brozi podpisani in oskrbni so nepridobivajo. Danes naj se naredi po
najvišji na Konzervatorij. Pri spremembah kraja narodnih komisij, da bi nam
vedi pravljeno bivalstvo naznam, da hitreje ujememo naslovatka."GLAS NARODA"
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

KRALJEVAŠTVO V EVROPI.

Oživljenje kraljevaškega gibanja v Franciji je najboljši odgovor na one zavezniške vojno-časne laži, ki so skušale naslikati kapitalistično Francijo kot nedolžnega in neškodljivega voditelja evropske demokracije, ki ga je napadel brezbozirni vojaški militsen kajzer.

V Nemčiji so danes močne delavske in socijalistične organizacije nezavzetna trdnjava proti ropačiščim diktatorjem. Nemčija ne more proizvesti takega napoleonskega zavojevalca kot ga je preizvedla prerojen francoska republika. Poincare sledi že vedno korakom in stopinjam Korčulana, in pritožbe francoskih rojalistov proti njemu se glase, da ne kopira dosti natančno in dosledno Napoleona I.

Glavno sporno vprašanje, ki prevladuje danes politično obzorje Francije, se glasi, če naj vlada deželi nacijonalistični blok ali če naj ji vladajo liberalni in delavski elementi. Francoska socijalistična stranka, s svojimi zavezniiki vred v taboru francoskih delavskih unij, je tako slaba, da se je skrčilo sporno vprašanje edino na to, če naj vojaški imperijalizem izvede napoleonske načrte odkriti ali pa pod krinko postavljeno.

Poincare je s tem omogočeno nastopiti v ulogi prosvitljene liberalce, ker protestira proti javnemu imperijalističnemu zavojevanju načrtom, za katere se zavzemajo njegovi tekmeci v nacijonalističnem bloku. On lahko še naprej uganja svojo burko protesta proti javnemu zavojevanju ter doseže to zavojevanje tem bolj varno potom stranskih metod in pripomočkov. Če bo mogel napraviti svoj prikriti imperijalizem napram odkritemu imperijalizmu nacijonalističnega bloka glavnim vprašanjem pri prihodnjih splošnih volitvah bo zagotovljeno nadaljevanje sedanja francoske imperijalisticne politike napram Nemčiji.

Francoski republikanci niso imeli nikdar trdnih nog, kajti vojaški imperijalizem je zahteval močne roke v Parizu in tako močne roke je lahko najti preje med profesionalnimi borili kot pa med profesionalnimi politiki. Vojak Bonaparte je strmoglavl francosko republiko dne 9. novembra 1799; vojak in nečak Bonaparteja, Louis Napoleon, je strmoglavl drugo francosko republiko in vojak Boulanger bi leta 1899 skoro strmoglavl francosko republiko tretjič.

Vojarska klika, katero podpira fašistska klika, znana pod imenom Camelots du Roi v družbi monarhičnega časopisa, hči postaviti na francoski prestol Louis Philippe Roberta, vojvoda Orleanskega, ter načelnika francoskih Bourbonov orleanskega izvora, čeprav je bil rojen v Angliji ter živel vse svoje življenje v Belgiji.

Vojna, ki naj bi napravila svet varnim za demokracijo, je vsled tega direktno ustvarila novo in močno rojalično gibanje v Franciji in vsled tega je bil tiran do viška spor med nemško republiko, resnično prvhodilko evropske demokracije, ter francosko republiko, izvršiteljo napoleonskih tradicij, do svojega viška.

Ta razkol je tako daleč proč od demokracije, da je povsem postranska stvar, če znaga v Franciji Poincare ali rojalična vrsta imperijalistov. Centralna Evropa je obdana od kroga bajonetov pod francoskim poveljstvom in Anglija je že odgovorila na to, ko je izjavila, da bo razširila in povečala svoje zračne brodovje.

Nobena propaganda ne bo mogla povzročiti zgodovine v toliki meri, da bi se ne napravilo Nemčijo odgovorno za to novo tekm glede vojaškega nadkriljevanja.

Zaveznički morejo sedaj dolžiti le drug drugega, a bodoči zgodovinar bo trdil, da je bil vsega tega krv kapitalizem.

Razne vesti.

Teološki študij se razširi na 5 let.

Papeška stolica je odločila, da naj se razširi teološki študij na 5 let, da bi se mogla nanovo uvesti pri predavanjih šotlastična filozofija ter razširiti študij dogmatike. Nekatere države so že pristale na razširanje teoloških študij in so ponekod že začeli s poukom po novem včnem redu.

V 45 minutah čez Sredozemsko morje.

Iz Pariza poročajo, da je vodno letalo, ki je letelo iz Marsella v Alzir, potrebovalo za pot preko Sredozemskega morja 45 minut.

Težka nesreča ovčjega pastirja.

Desetletni pastirček Karel Reba iz Gorjanskega na Krasu je pri čuvanju ove na paši sedel na kamen, ki se je nenadoma odtrgal in se zavalil po grčku navzdol. Pri tem je zadel ročno granato, ki je ležala skrita v travi; granata se je razpolnila in drobel se dveč močno raztrgali levo roko za zaplestjem in mu prizadal tudi več drugih poškodb.

Najstarejši človek na svetu.

Ljubič poročajo, da živi v Mančuriji 163leten mož. Vlada mu je primala letno pokojnino. Mnogo

Iz Slovenije.

Srebrena poroka v Mariboru.

Ključevnarski mojster Franjo Shell in njegova soprga Marija sta stavila v sredo dne 16. maja svojo srebreno poroko.

Češkoslovaški gostje v Ljubljani.

In Bratislavi na Slovaškem je

dospelo 19. maja v Ljubljano 50

odličnih gostov, med njimi brati-

slavski župan dr. Okánik, zastopi-

nik tamnoške trgovske in obrtni-

ske zbornice ter 26 novinarjev.

Ogleddali so si mesto, položili na

Prešernov spomenik vene in zve-

cer so se udeležili predstave "Go-

renjskega slavista". Oben in zve-

cer komerz je bil v restavraciji "

Zvezda". Binkoštno nedeljo so

napravili izlet na Gorenjsko, na

Bled. Dne 22. maja so odpotovali

v Bratislavo. Češkoslovački so

prišli poseti Češkoslovaško-jugoslo-

vansko ligo v Ljubljani, ki jih je

bratski sprejet. Maribor niso

mogla posetiti zaradi slabih pro-

metnih vzev. — V Ljubljano so

dospeli tudi udeleženci izletu, ki

ga je priredila češkoslovaška so-

cijalistična stranka. Izletniki so

prisostvovali v Ljubljani mladins-

keemu Kongresu, ki ga je priredila

na Binkošt nar. soe. stranka.

Imenovanje v državni službi.

Imenovani so: pri generalni di-

rekciji zdravstveni inspektor dr. Ja-

kob Borko za načelnikovega na-

mestnika oddelka za kontrolo do-

hodnikov; pri prometnem oddelku

imenovane direkcije dr. Fran Bon-

čina in Ivan Kilec za inspektorja

2. razreda, Fran Arh za višjega

kontrolorja 2. razreda, Jakob Ko-

zelj za prometnega uradnika 3.

razreda, Fran Mačkovšek za pro-

metnega uradnika 5. razreda; pri

komercialnem oddelku iste direk-

cije Josip Cugunus za inspektorja

2. razreda.

V carinski službi so imenovani:

Ludovik Škarica, doslej na Jese-

nicah, za carnika 4. razreda v

Beogradu; Milan Ninković, doslej

v Celju, za upravnika 1. razreda

v Zemunu; Vladislav Arko, doslej

na Raketu, za carnika 4. razreda

v Gvajgeldiji; nadalje v Ma-

riboru: Ljubomir Dabinović v

Jernej Kladnik za revizorja 1.

razreda; Adolf Blažon za revizorja

4. razreda; Milan Knežević za

knjigovodjo; Milodrag Janković

za revizorja 5. razreda; Ivan Me-

danič in Konstantin Tomič za ca-

rinika 3. razreda; Metod Rejec,

Boržidar Pop-Tomič, Stanko Ru-

dež in Vekoslav Slavč za carinike

3. razreda; v Celju: Branko Čatić

za upravnika 1. razr.; na Raketu:

Mihal Čop za revizorja 5. razr.

Imenovanje v vojaški službi.

V Franciji so napredovali:

podpolkovnik Janez Dereca

v čin polkovnika, kapitan 2. razreda

Josip Bučar, Benedikt Zeilhofer in Ivan Šircelj v čin kapitana 1. razreda ter poročnik Pro-

kop Vidic in Lavoslav Žagar v čin

poročnika. V sanitetni stroki so

imenovani: podpolkovnik dr. Andrej Korenčan za polkovnika, ka-

pitanci dr. Andrej Arnšek za ma-

ajorja in kapitan 2. razreda dr. Ra-

de Šober za kapitana 1. razreda.

Nadalej sta imenovana: podpol-

kovnik Vojislav Kostić za koman-

danta 1. bataljona 40. pešpolka,

major Emil Knific pa za koman-

danta 3. bataljona 45. pešpolka.

Slednji je služil doslej pri mar-

borskem vojnem okrožju.

Velika tatvina v Zagrebu.

Kakor smo že poročali, je bilo

v "Balkanski banki" v Zagrebu

te dni na zagometen način ukra-

denih 200.000 dinarjev. Razpisana

je nagrada 20.000 dinarjev, ki se

izplačajo onemu, ki poda polieči

take podatke, na katerih je

bil izkraden.

Kakor smo že poročali, je bilo

ukradeno 200.000 dinarjev.

Način ukrašenja je bil

čisto način.

Upor radičevskih seljakov v Bosni.

Kakor poročajo iz Sarajeva, je

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni odborniki.
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačnih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
 DR. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBANIČ, Room 206 Bawell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
 MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
 FRANK SKRABEC, 1622 Washington Street, Denver, Colo.

Potrošni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
 PAULINE ERMENC, 629 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERL, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno vrudno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukaj so uradnih zadev, kakor tudi denarne posiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potrošnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in polniška sploščevanja naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za običen pristop. Kdor 'eli postati član te organizacije, naj se zgled tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društva se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani in dlanicami.

Vabilo.

Ker sem že 35 let član društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, 25 let član J. S. K. J., njen ustanovitelj in eden njenih prvih nadzornikov ter predsednik pripravljalnega odbora za proslavo 25-letnice J. S. K. J., si stejam v dolžnosti, da osebno povabim vsa društva v Vermillion in Mesaba Range ter v okolici, da se udeleže v čim največjem številu te pomembne proslavje.

Istotako vabilo tudi glavni odbor, da se sestanemo 21. in 22. julija ter dostojno proslavimo 25-letni jubilej slavne J. S. K. J.

Veliko je naših bratov po Ameriki, ki so nam pomagali ustanoviti naša J. S. K. J., katerim ni mogoče poslati vabilo naravnost. Upam pa, da dobite to vabilo pravocasno ter se mu odzovete.

Prisom vše člane in rojake v tukajšnjem mestu in okolici, naj nam pomagajo, da goste prisrečne sprejmemo in jim postrežemo, kolikor je v naši moči.

Tudi večes prosim, če bi nam hoteli zapeti kako narodno pesem.

Joseph Mantel.

Dopisi in naznanila.

Brooklyn, N. Y.

Članom društva sv. Petra št. 59 JSKJ, se tem potom naznanim sklep zadnje seje dne 16. junija. Ker znano, sta zastran nekega spora na seji dne 19. maja brat predsednik in zapisnikar resigniral. Pri seji dne 16. junija smo imeli volitev ter so bili izvoljeni: Karel Lustik, predsednik; Alfred Judež, podpredsednik; in Peter Schutte, zapisnikar. Prihodnja seja se vrši 14. julija ob pol 9. zvezčer v navadnih prostorih.

V soboto 21. julija imamo družinsko zabavo v počast 25-letnici JSKJ, in sicer na 92 Morgan Ave. v Brooklynu. Začetek ob osmih zvečer. Vstopnilna je prostovoljna. Pri tej priliki bo igrala izvrstna godba ter bo tudi vse preskrbljeno za dober prizrek in saha grla. Nasvidenje!

Jakob Slabič, tajnik.

Monessen, Pa.

Članom društva Isus Prijatelj Malejš št. 68 JSKJ, se vabi na pridobitno sejo dne 8. julija ob 10. uri zjutraj. Kateri član izostane, plača 50¢ kazni.

Anton Smrekar, tajnik.

Cleveland, Ohio.

Tem potom naznanjam članom in članicam društva sv. Janeza št. 37 JSKJ, da se je na redni mestni seji dne 17. junija sklenilo, da se skupno udeležimo piknika bratstva sv. Janeza Krstnika št. 71 JSKJ, v Collinwoodu, ki se vrši v nedeljo 8. junija na Louis Rebarjevih prostorih, ker bratsko društvo praznuje 20-letnico svojega obstanka. Zbirališče ob eni uri popoldne pred Slov. Nar. Domom.

Nadalje je društvo sklenilo, da ostane prista društvena pristopnila do 1. januarja 1924. Bratje, sedaj imate dosti priložnosti, da vpišete svoje prijatelje ali znanec v društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. To društvo je eno najmočnejših društev v tem mestu.

Upam, da vsak član(ica) vpiše enega novega člana(ica) na prihodnji mesečni seji, ki se bo vršil 15. julija ob eni uri popoldne v navadnih prostorih.

Z bratskim pozdravom.

Frank Kačar, tajnik.

Collinwood-Cleveland, Ohio. Članom društva sv. Janeza

Povabljeni so tudi druga društva, da bi nas obiskala, za kar se juri že vnaprej zahvaljujemo. Ravno tako so vabljeni vsi fantje in dekle, da bi prisli in se z nami poveselili. Za dobro postrežbo bo skrbel odbor. Torej nasvidenje 8. julija popoldne!

Z bratskim pozdravom
John Mervar, tajnik.

ZAHVALA.

Cokedale, Colo.

Članstvo društva sv. Jurija št. 118 JSKJ v Cokedale se zahvaljuje za vesestransko postrežbo in lepo zabavo, katere smo bili deležni pri prireditvi veselice društva sv. Janeza št. 140 v Morley, Colo. Veselica je bila 17. jun. v Starkville. Obilna udeležba je pokazala složnost med našimi in sosednimi člani društev. Čisti dobitek je bil namenjen za novo zastavo ter za povzdigo blagajne. Upamo, da se bodo v enakih slučajih tudi našemu povabilu številno odzvali.

Obeta se nam zopet kmalu družna veselica. Poročil se bo naš soščar Joe Gerl iz Bon Carbo s prijubljeno Maggie Valenčič iz Sodnega.

S pozdravom
Joseph Frilan
in članstvo sv. Jurija št. 118
JSKJ.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srečem naznanim sorednikom, prijateljem in znancem, zahvaljujem se, da je neusmiljena smrt prebrala mit življenja moji jubiljeni soprogi.

MARIJI OVSEC.

Preminula je dne 8. junija 1923 najlepši starost 44 let. Rojena je bila dne 25. decembra 1879 v Št. Petru pri Postojni, podomače Šusova. Pogreb je bil 11. junija na katoliških obredih na pokopališču v Greensburgu, Pa. V starem traju začupa dva brata, tukaj pa poleg mene osem otrok v starosti od 4 do 21 let. Tukaj nima srodnikov, imela pa je dosti prijateljev, kar je pričal njen pogreb in številni veneci, podarjeni v zadnji pozdrav. Pokojnica je bila članica društva sv. Rešnjega Telesa št. 77 JSKJ, 17 let in članica B. U. S. S. 20 let, obe društvi v Greensburgu, Pa., katerih članstvo je podarilo krasnini venec.

Prav lepo se zahvalim bratom in sestram društva sv. Rešnjega Telesa št. 77 JSKJ, za njihov trud, ko so mi stali na strani v noji največji žalosti. Zahvalim se tudi društvu Naprednost št. 223 SNPJ., katerega člani in članice so udeležili pogreba z zastavo. Anton Kosar se lepo zahvalil za njegov nagrobnih govorov. Hvala Janežu Šumetu za njegov trud, ravnotako družini Alojzija Jordan in Iružini Frančiški Kristjan za ponos. Zahvalim se tudi Antonu Lavriču in njegovi soprogi iz Yukon, Pa., Agati Možina iz Plum Creek, Pa., in Mariji Frank za krasne venice, kakor tudi vsem nim iz Haydenville in Hamerplane ter vsem, ki so jo spremili k večemu počitku.

Ti pa, nepozabljena soproga, v miru počivaj in lahka naj ti bo ameriška gruda!

Žalujoci ostali:
 Florijan Ovsec, soprog.
 Albin, Karel, Ignacij, Jožef in Viktor, sinovi.
 Marija omožena Frank, Elizabeta in Viktorija, hčere.
 Fink, zet.
 Vsi v Greensburgu, Pa.

Sheboygan, Wis.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 82 JSKJ, prirede piknik v nedeljo 8. julija v prostorih našega sestnika Antonia Borseta na Pennsylvania Ave. št. 823.

Tem potom ste preščeni vsi člani, da se udeležite ter zabave. Kateri se ne bo udeležil, prispeva 2 dollarja v društveno blagajno. Tačko je bilo potrjeno na 6mesečni seji. Ravno tako plačajo vsi člani v potnih listih po 2 dollarja v dr. blagajno. Udeležite se vši člani iz Sheboygana, da se ne boste potem vregali ali izgorvarjali, ko bo treba prispevati po 2 dollarja v blagajno.

Katoliške Jednote

Glavni urad Ely, Minnesota.

Inkorporirana leta 1901.

Novi protiruski načrti.

Zapadna Evropa po vsej prilici zopet snuje vojne naklepe proti ruski sovjetski republiki. — Romunija in Jugoslavija sta dobili od Francije veliko posojilo za opremo svojih armad. — Prosluli Vrangel pripravlja zopet mobilizacijo svojih čet. — Anglia se pogaja in čaka, da gredo drugi zanje po kostanj v žerjavico.

Francoska vlada je dala v poljski zbornici veterani velik kredit. Hkrati so se trgovska pogajanja med Romunijo in Rusijo prekinila. Na Poljskem je po povratku maršala Foča padla do sedanja vlada in svoje mesto odstopila izredno desničarskemu kabinetu. Jugoslavija je od Francije tudi dobila velike kredite za armado, ki jih bo parlament moral naknadno odobriti. Foč je in specjalno poljsko in češko, Le Ronde jugoslovansko armado. General

Pismo iz Rima.

Nesoglasja v fašistovski stranki. Pogajanja glede Reke se še niso pričela. — Italijani smatrajo Reko za del svoje države. — Kdo bo zmagal?

V fašistovski stranki se pojavlja vedno več nezadovoljstva poslovnih elementov s samovoljo in afarizmom tistih, zlasti mlajših pristavev, ki so se znali prernititi na vodilna mesta in ki izrabljajo sedaj stranko in Mussoliniho v svoje sebične namene.

Posebno značilno je bilo vedno resnejših fašistovskih poslancev ob priliki govora iz stranke izključenega poslancea Misurija v rimskem parlamentu. Njegova ostava, a po obliki in mlin dovršena kritika sedanjega stanja fašistovske stranke mu je prinesla odobranje ne samo nefašistovskih strank, temveč tudi nekaterih fašistov in celo enega člana vlade. Mussolini ni bil prisoten, a ko je za to izvedel, je dotičniku zaupal "strog kaznovanje". Dotični član vlade, državni podstajnik za poljedelstvo, Corzini, je dal takoj svojo ostavko, ostali fašistiški poslanci pa, katerim je vodstvo stranke dalo ukor, so temu stavili svoje mandate na razpolago.

Tudi v časopisu se množe kritike fašistovskega režima. Posebno ostro kampanjo proti režimu vodi "Corriere della Sera", najresnejši italijanski list, glasilo liberalnega meščanstva.

Z zadnjih govorov predsednika Mussolinija, ki jih je imel povodom svojega obiska v Benetkah, vidimo, da ga ti napadi precej vznemirijo. Tudi njegovo glavno glasilo "Il Popolo d' Italia" kaže precej navorznot ter označuje opozicionalna glasila za protidržavne elemente.

Ti pojavi absorbujejo vso pozornost italijanske javnosti. Zato ni čuda, da je prihod jugoslov. delegacije paritetne komisije ostal precej neopaten. Sicer pa je italijanska vlada sama dala časnikom migljam, da ona od dela paritetne komisije ne pričakuje posebnih uspehov, temveč da želi urediti sporna vprašanja direktno z Beogradom. V resnicu do sedaj ni bilo niti ene plenarne seje paritetne komisije, dasi so jugoslovanski delegatje že dlje časa v Rimu. Le predsednik italijanske delegacije, sen. Quartieri, je večkrat posetil dr. Rybara, ki je imel tudi daljši pogovor s Contarinijem. O teh pogovorih ne prihaja nič v javnost; le toliko se s poučenimi strani poroča, da se pričakuje odločbe in nove instrukcije iz Beograda, kar bi dalo slutiji, da je Quartieri predložil nekakovo rešitev reškega problema.

To potrjujejo tudi nekateri dogodki zadnjih dni, ki dovolj jasno kažejo, da smatrajo celo vladni krediti in vojaški oblasti, je menda jasno. Vsekakor ne kažejo na laški strani preveč volje za pravljeno rešitev reškega problema v smislu rapallske pogodbe.

Težko je prerokovati uspeh sejnih pogojan. Zdi se, da bo treba precej potrebiti dobil bo, kakor v vojni partijo tisti, ki bo imel močnejše žive.

Imena in naslovi krajevnih organizatorjev JSKJ.

1. Joseph J. Peshell, Box 165, Ely, Minn.
2. Joseph Kolenz, Box 737, Ely, Minn.
3. John Pelko, 1216 — 7th St. La Salle, Ill.
4. John Demshar, Box 237, Burdine, Pa.
5. John Dragovan, Box 663, Soudan, Minn.
6. John Kumse, 1735 East 33rd St. Lorain, Ohio.
7. John D. Zunich, 4098 E. Cone St. Calumet, Mich.
8. Michael Mravenc, 1454 So. 17th St. Omaha, Neb.
9. Vincent Arch, No. 1, Rickenbach St. N. S. Pittsburgh, Pa.
10. Joseph Zubkar, R. F. D. 1, Box 137, Latrobe, Pa.
11. Michael Nemanich, Box 157, Crockett, Cal.
12. John Petrie, 2045 Pine St., Pueblo, Colo.
13. Frank Rovan, Box 279, Johnstown, Pa.
14. Louis Taucher, Box 835, Rock Springs, Wyo.
15. Joseph Novak, Box 611, Gilbert, Minn.
16. John Schutte, 4751 Baldwin Court, Denver, Colo.
17. Anthony Motz, 9641 Ave M, So. Chicago, Ill.
18. Louis Govze, 613 Adams Ave., Eveleth, Minn.
19. Joseph Pogačar, 5309 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa.
20. Z. A. Arko, Box 172, Diamondville, Wyo.
21. John Jamsek, Box 126, Sublett, Wyo.
22. Aloj Tolar, Box 242, Imperial, Pa.
23. Joseph Sterle, 212 W. Maple St. Chisholm, Minn.
24. John A. Germ, 507 Cherry Way, Braddock, Pa.
25. G. J. Porenta, Black Diamond, Wash.
26. Frank Schiffrar, Box 263, Unity Station, Pa.
27. Andrew Maloverh, Box 151, Lloydell, Pa.
28. Joseph Dremelj, 303 Main St. Conemaugh, Pa.
29. Frank Kačar, 1231 Addison Rd. Cleveland, Ohio.
30. Anton Chop, Box 440, Roslyn, Wash.
31. Anton Kosoglav, Box 144, Claridge, Pa.
32. Anton Brelich, 477 E. Martin St. East. Palestine, Ohio.
33. Primož Knafele, 1240, So. Santa Fe Ave., Pueblo, Colo.
34. Frank Percich, Box 327

Izpred ljubljanske porote.

Morilce učitelja Marušiča.

Ljubljansko porotno sodišče je dne 4. junija prileglo s porotnim zasedanjem in je kot prvi slučaj obravnavalo ponovno razpravo razpravo proti Slepku, morilcu učitelja Marušiča. Alojzij Slepko, 24letni gozdnar pristav, je bil lani v septembri obsojen na smrt, ker se je izjavilova njegova obramba, da bi bil svojega prijatelja Marušiča ustrelil iz političnih motivov in še to v silobrancu. Priče so pokojnej Marušiči karakterizirale kot zavednega in agilnega narodnjaka in nikakor ne kot renenega in fašista, kakor je to v svojo obrambo navajal Slepko. Sodišče je ugotovilo, da je Marušič očital Slepku homoseksualnost in mu odpovedal prijateljstvo, nakar je Slepko potegnil samokres in z osmimi strelami usmrtil Marušiča. Toda zagrebski stol sedmiorice je uvažil ninočnostno pričo Slepčevega zagovornika dr. Krečin in je razveljal smrtno obsodbo ter odredil ponovni pretres. Ponovno zaslišane priče niso podale izpremenjenih, zato ne ublažajočih izpovedi. Porotnikom je bilo stavljenih več vprašanj, a ker so ti s 7 proti 5 glasovom zanikalci vprašanja umora in soglasno potrdili hudočelstvo uboja, je snet obsođil Slepko na 4 leta težkeje ječe. V kazeni se mu je vstrel preiskovalni zapor od 25. maja 1921.

Detomorilka.

Dne 5. junija dopoldne se je zagovorjala 35 let starca delavka Matija Tekave iz Visokega pri Igli. Zanimaiva ženska. Duševno zanestala, spolno močno razuzdana, sicer pa počna in počlena. En njen nezakonski otrok se prezivlja kot klapec, drugi kot pastir, tretjega, 6 tednov staro Marjetico, pa je v mrzli zimski noči lanskega leta na Zaloški cesti v Ljubljani vrgla v Ljubljano. Zadnjkrat je zanosaila na Viču, kjer se je v neki gostilni seznamila z nekim zidarjem. Sicer pa je imela tudi svojega stalnega prisojnika, starega Kliklja iz Zapotoka, pri katerem je sivečasno 4 leta goščinjila in odšla potem z njim po svetu. Klikl je umrl 30. septembra 1922. Od februarja lanskega leta je služila Tekavčevu kot dekla pri Jesipu Kožarju na Turjaku, ki pa jo je kmalu zaradi nosičnosti odslovil, nakar se je vrnila k svoji nekdanji gospodini Franciški Žnidaršiči v Gorjenji vasi pri Viču, kjer je dne 19. oktobra porodila deklejo Marjetico. Dne 18. novembra pa se je nenadoma poslovila, češ, da gre v Grosuplje, a je šla maravnost v Ljubljano in v obupu svojega že napol zmrznenega in sesadranege otroka vrgla v Ljubljano, nakar je bila aretirana in izročena sodišču. Na predlog zagovornika dr. Jelenje je bila razprava preložena, da se ugotovi duševno stanje obtoženke in zaslišajo se nekatere priče.

Mladi strahovalci Ljubljane.

Pred porotnike so 5. junija stali štiri mladi fantje v popolnoma razigrani oblike in Marija Radosavljević. Obdolženci so komaj odrasli, a že popolnoma pokvarjeni mladiči, ki so bili brez vsega posla, deloma že predkaznani zaradi tativ. Ta družba mladih vloimev in tativ se je dve leti preživila s samimi tativami, katere je izvršila na zelo drzen način. Aretacija teh vlogov je sv. čas vzbudila v Ljubljani mnogo zadovoljstva, saj je na fa način mnogo ljubljanskih prebivalcev bilo rešenih neprestnega strahu. Obdolženci so bili namreč dobro organizirana tatinška družba, ki je izvršila v Ljubljani deset držnih vlomov. Pred njimi ni bila varenja nobena hrna ali trgovina. Vsi obdolženci Stanko Lazzar, Franec Lazzar, Ivan Oevirk in Vinko Horvat priznavajo v polni meri svoje dejanja. Kradli so vse, kar jim je prišlo pod roke. Oplenili so več ljubljanskih trgov, trgovin, branjev na trgu in kradli razno blago iz čezštečkih vozov na glavnem kolodvoru. Kot svoj plen so povsod odnesli mnogo perila, tobaka, nogavic, naramnic, šček, sira, mafije, čokolade, salami, pomaranče, limon, piškotov, klobas in razne svečne predmete. Vrednost vseh teh obradovanih predmetov se celo

na okoli 100,000 kron. Za svoje tatinške opravke pa so imeli odjemaleko Marijo Radosavljević, kateri so nosili ukradeno blago in ga prodajali po prav nizki ceni.

